

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de M.

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
2 ex. (Of.)
Sibiu
Str. Șaguna 8
Acușat Andreiu Șaguna

Abonamentul:

Un an 2000 Lei. — Șase luni 1000 Lei. — Trei luni 600 Lei. — O lună 200 Lei. — Pentru bănci, autorități și străinătate un an 5000 Lei. — Pentru America 3 Dolari. Abonament de sprijin 5000 Lei

Articole și corespondențe

se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile

se adresează ADMINISTRATIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Ierarhii ortodocși

ai Ardealului către I. P. Sf. Sa Alexe,

Mitropolitul Leningradului și Novgorodului, Locțiitorul Scaunului patriarhal al bisericii ortodoxe ruse

Inalt Prea Sfințite,
Venerabile Frate întru Domnul,

Am luat cunoștință de cuvântul ce l-ați adresat fețelor bisericești și credinciosului popor român, prin care ne dați îndemnul frățesc să sprijinim cu toate puterile înfăptuirea hotărârii pe care guvernul român al Majestății Sale Regelui Mihai I a luat-o la 23 August, în numele poporului român, de-a rupe legăturile cu Germania hitleristă și de-a colabora cu marele popor rus și cu celelalte națiuni aliate la zdrobirea acestui dușman al libertății popoarelor.

Cuvântul Inalt Prea Sfinției Voastre, deși a fost adresat la 25 August, numai acum l-am putut cunoaște din ziarele românești. De aceea n'am avut putința să răspundem mai curând. Dar pe de altă parte timpul care a trecut dela 25 August, ne dă putința de-a Vă răspunde întemeiați pe faptele ce s'au produs de atunci încolo, cât de deplin s'a alăturat poporul român poporului rus și celorlalți aliați firești ai săi în lupta împotriva hitlerismului, dușman al Domnului nostru Iisus Hristos și al libertății noastre naționale.

Ostașii români luptă de atunci umăr la umăr cu vitejii ostași ai Uniunii sovietice, pentru alungarea Nemților și a Ungurilor de pe pământul strămoșesc al Ardealului.

Tocmai faptul că armata rusească luptă azi pentru desrobirea Ardealului românesc de sub jugul dușmanului nostru secular, ne face pe noi ierarhii Ardealului să răspundem cei dintâi scrisorii Inalt Prea Sfinției Voastre. Răspunsul nostru izvorăște din simțemintele noastre de mulțumită pentru ajutorul pe care marele popor rus îl dă încă odată poporului român din Ardeal, care-și jertfește o parte din fiii săi, pentru a se elibera întreg din noua robie în care dictatul fascisto-hitlerist dela Viena l-a aruncat. Dându-ne acest ajutor, poporul rusesc, una în credința cea dreaptă a Domnului nostru Iisus Hristos, cu poporul românesc, nu face decât să continue o tradiție de care noi cei din Ardeal ne amintim cu toată recunoș-

tința. În lungul trecut de oprimare a poporului român din Ardeal, din partea Nemților și Ungurilor, Rusia ne-a întins mâna sa de ajutor în multe rânduri, ușurând viețuirea noastră.

Când Ungurii calvini prigoneau în veacul al XVII-lea credința pravoslavnică a poporului român voind să-l calvinizeze, mitropoliții români de atunci au găsit sprijin la poporul rusesc, frate întru dreapta credință. Iar în veacul al XVIII-lea, împărăția austriacă a Habsburgilor asociată cu iezuiții, a rupt o parte a poporului român din Ardeal dela credința sa, trecându-l la unirea cu papa dela Roma și urmărirea desființarea totală a Bisericii ortodoxe din Ardeal, pentru a-l desface de legăturile sufletești cu frații noștri, Românii din partea răsăriteană a Carpaților, mulți preoți ortodocși și fruntași ai poporului au alergat în Rusia, a cărei intervenție la Curtea din Viena a silit-o pe aceasta să încuviințeze restabilirea ierarhiei române, desființată la anul 1701. — În sfârșit, la 1848, armatele rusești intrând pe teritoriul Ardealului, au înfrânt oastea guvernului maghiar care se împotriva revindicărilor de drepturi și de libertate ale poporului român.

Azi armata rusească dă poporului român din Ardeal din nou sprijinul său împotriva opresorilor săi de totdeauna.

Ne vorbiți, Inalt Prea Sfințite, în epistola Inalt Prea Sfinției Voastre de participarea poporului român ortodox alături de Germania hitleristă la războiul împotriva poporului rus, frate întru ortodoxie. Dar precum știți Inalt Prea Sfinția Voastră înși-vă, pe urma împrejurărilor cari au premers deslănțuirii războiului Germaniei hitleriste împotriva Rusiei sovietice, țara noastră România a ajuns sub ocupație germană și poporul român n'a pornit liber la acest războiu. Atât de apăsătoare era situația noastră, încât după ce jumătatea de Nord a Transilvaniei noastre a fost

dată Ungurilor prin dictatul dela Viena, Germania hitleristă și Italia fascistă ne opreau chiar și să protestăm împotriva ororilor de neînchipuit săvârșite față de frații noștri ajunși în robia maghiară.

Cine ar putea povesti tot ce au pățit frații noștri în Ardealul rob, dela Ungurii ocrotiți de Nemți? Preoții au fost uciși ori ciopârțiți în chip îngrozitor, populația unor sate ucisă, sute de mii de Români închiși, expulsați ori expatriați tineri români puși la jug să tragă plugul, avutul românesc confiscat.

Iată de ce poporul român n'a putut fi cu sufletul și cu voia alături de Germani și de miluiții lor dela Budapesta nici în acești patru ani din urmă. Și iată de ce trecerea României alături de poporul rusesc și de Națiunile aliate este o faptă săvârșită din toată inima, este o izbucnire a străfundurilor lui de simțire și lupta lui de acum împotriva Germaniei hitleriste și a Ungariei hrăpărețe este o luptă în care s'a aruncat cu toată inima și nu va înceta-o până nu va vedea înlăturat cu desăvârșire orice pericol din partea lor.

Sibiu, la 12 Octombrie 1944

NICOLAE

arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș

Nicolae

Episcop al eparhiei ortodoxe române a Orăzilor

Andrei

Episcop al eparhiei ortodoxe române a Aradului, Ienopolei și Hălmeagului

Veniamin

Episcop al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Vasile

Episcop al eparhiei ortodoxe române a Timișoarei

Nicolae

Episcop al eparhiei ortodoxe române a Vadului, Feleacului și Clujului

Vasile

Episcop al eparhiei ortodoxe române a Maramurășului

Eliberarea

Atenei

Cairo 16. — Marele Cartier general al Generalului Sir Henry Maitland Wilson, comandantul suprem al trupelor aliate din Estul Mediteranei, a anunțat eliberarea Atenei, pe ziua de ieri.

În fața presiunii exercitate de trupele britanice și de forțele patrioților greci, trupele germane au părăsit în grabă capitala Eladei.

Forțe considerabile din Royal Air Force s'au stabilit pe aerodromurile Atenei, Megarei și la Patras.

Aviz

Cucericii preoți, cari au împlinit sau vor împlini — în intervalul dela 1 Aprilie 1944 până la 31 Martie 1945 — 5, 10, 15 sau 20 ani de serviciu, vor trimite până la 20 Noembrie 1944 cereri la Consiliul Arhiepiscopesc, pentru aprobarea gradațiilor de vechime I-a, a II-a, a III-a, sau a IV-a.

Cererile vor conține data începerii serviciului și parohiile la care a servit preotul, și se vor timbra cu 40 Lei.

Consiliul Arhiepiscopesc

Disciplină și solidaritate națională

Comunicatele oficiale despre mersul războiului nostru sunt tot mai îmbucurătoare. Viteza noastră oaste, luptând alături de nebiruita armată sovietică, a izbutit să alunge pe dușman din sectorul de Sud al Transilvaniei apusene până departe, dincolo de Tisa.

Totuși, biruința deplină și definitivă încă nu este câștigată. Ea mai pretinde eforturi și jertfe. Vrajmașul milenar al neamului nostru își încoardă cu disperare ultimele sale puteri pentru a-și păstra prada. De aceea toată grija noastră trebuie concentrată asupra frontului și asupra promovării lui. Toată munca și jertfa noastră se cade să fie pusă în slujba marelui lupte pentru alungarea dușmanului de pe pământul Țării și pentru desrobirea fraților noștri din Ardealul de sus, cari de patru ani așteaptă, cu sufletul la gură, sosirea armatelor noastre eliberatoare.

Orice biruință e condiționată de disciplina luptătorilor, de buna rânduială în care aceștia știu să se încadreze, de statornicia lor în suflete și de nezdruccinată lor solidaritate. Aceștia sunt factorii în stare să încununeze cu izbândă și dreapta noastră luptă pentru reîntregirea hotarelor Țării. De aceea orice act de indisciplină cetățenească, orice faptă menită să tulbure buna rânduială, echivalează cu o trădare a marilor interese naționale. Orice gest șovăitor echivalează cu un pas dat dușmanului — și orice pricire sau vrajbă ținând la spargerea solidarității noastre naționale însemnează o crimă împotriva existenței neamului și împotriva celor mai sfinte aspirații ale lui.

Ungurii sunt încă la Satu-Mare, spitalele noastre sunt pline, de răniți, văduvele și orfanii își așteaptă îndreptățita ocrotire, sămănăturile nu sunt pretutindeni făcute, iar iarna, cu multele ei necazuri, bate la ușă. Iată o destul de lungă scrie de probleme pe cari nu ne este îngăduit să le pierdem din vedere nici o singură clipă.

Vor veni odată, cu ajutorul lui Dumnezeu, și vremi mai liniștite, cari vor îngădui discuții și grijnicii și asupra altor probleme, mai puțin importante și mai puțin urgente. Ele ne vor permite o anumită destindere sau ne vor ierta, poate, chiar vreun pogorământ al trezviei noastre. Dar măcar până la sosirea acestor vremi să luăm aminte și să ne impunem desăvârșita ascultare de porunca disciplinei și a solidarității naționale, pentru biruința mult așteptată a neamului să fie cât mai întreagă și cât mai grabnică.

R. B.

A nu se uita!

Gazeta „Plaiuri Năsăudene” comunică unele cifre despre abuzurile și pagubele suferite de românii din desrobitorul nostru Ardeal ocupat vremelnice de unguri.

Reținem următoarele date:

Numai în restimpul dintre 1 Sept. 1940 și până la 1 Iulie 1942, — va să zică în mai puțin de doi ani, — dușmanii noștri de veacuri au săvârșit în Ardealul de Nord:

951 omoruri, 4013 maltratări, 14.359 arestări, 7.840 internări, 13.507 expulsări, (în acest număr nu intră cei peste 200.000 de refugiați).

În același timp s'au expropriat câteva sute de case particulare și publice; s'au desființat peste două mii de școli românești; s'au dărâmat, până în temelie, 13 biserici românești; dreptul de proprietate a fost atacat prin procese la peste zece mii de case particulare și publice, precum și la întreprinderi comerciale și industriale. Mai puneți la toate acestea: stricăciunile aduse monumentelor, clădirilor și altor valori mobiliare și imobiliare, plus șicanările și abuzurile de altă

natură: confiscări de radio, prigonirea școlarilor români, a recruților români etc.

Daunele materiale suferite dela unguri nu se pot evalua. Ele se cifrează la multe miliarde...

Legea speculei se modifică

Guvernul, spre a veni în ajutorul micului consumator, a hotărât schimbarea legii speculei. Prin noua lege se va căuta să se împiedice abuzurile, stavilindu-se specula și comerțul clandestin.

Incepe invadarea Germaniei

Moscova 16. — Opt armate sovietice sunt gata să pătrundă în Germania.

După căderea orașului Riga, alte forțe sovietice au devenit disponibile pentru operațiile îndreptate împotriva teritoriului german.

Marea Baltică a fost smulsă de sub controlul naval și aerian german.

SUB TIPAR

SUB TIPAR

† Nicolae

Mitropolitul Ardealului

Mântuește Doamne poporul tău

Cuvântări - - Discursuri - - Pastorale

Cartea prezenței ardelenesti în vâltoarea anilor de sbucium 1938—1944

Marea manifestație dela Universitatea ardeleană pentru desrobirea Clujului

Duminecă, 15 Oct., Sibiul a trăit o zi de mare freamăt românesc. O uriașă mulțime răspunzând la apelul Universității a sărbătorit într'un chip covârșitor de impresionant și într'o istorică revărsare de simțire, marele eveniment al desrobirii Clujului.

Serbarea a început în Catedrala mitropolitană. După sf. Liturghie, la care a participat lumea ca la Înviere, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, împreună cu Preasfinții Episcopi Dr. Vasile Stan și Nicolae Colan, înconjurați de un sobor de preoți au înălțat o rugăciune de mulțumire către Dumnezeu. Era de față dl rector al Universității, dl general de divizie Băldescu, corpul magistraților în frunte cu Dr. Ioan Papp și celelalte autorități sibiene.

După slujba de mulțumire I. P. S. Mitropolit Nicolae a rostit o impresionantă cuvântare, în care a dat expresiune sentimentelor pe cari le trăește azi întreg neamul românesc, după anii de grea durere. A urât Universității să ducă la Cluj unde e pe cale să se întoarcă, același duh de luptă pentru idealurile naționale și creștinești pe care l-a manifestat în timpul pribegiei dela Sibiu.

După ce sfânta slujbă s'a terminat, studențimea ardeleană s'a înconșinat în fața catedralei ortodoxe române în frunte cu drapelul Universității, al Facultăților și al Societății studenților teologi „Andrei Șaguna”, urmate de Senatul Universitar în frunte cu dl Rector Dr. Iuliu Hațieganu, cu d. Dr. Iuliu Moldovanu, preș. Astrei, Prot. Stavr. Dr. Dumitru Stăniloae — Rectorul Academiei teologice și Păr. Ion Agârbiceanu. O mulțime imensă s'a înșiruit pe urma studențimii. Coloana impunătoare a trecut prin Str. Mitropoliei, Piața Reg. Ferdinand, cântând „Deșteaptă-te Române”.

În fața comandamentului rusesc din Piața Regele Ferdinand s'a oprit ovaționând armata sovietică. La fel s'a oprit în fața comandamentului armatei române. La Universitate, în fața unui număr foarte impunător și în fața uralelor studențimii ardelenene au luat cuvântul:

Prot. Stavr. Dr. D. Stăniloae în numele Bisericii ortodoxe, care în cuvinte substanțiale a arătat sensul înalt al acestei manifestații și caracterul definitiv al desrobirii

Ardealului. [Cuvântarea o publicăm în corpul ziarului nostru].

Păr. canonic Ion Agârbiceanu, în numele Bisericii unite, își arată mulțumirea de acest eveniment, elogiind suferințele „păstorilor car nu și-au părăsit turma” în cei patru ani de ocupație.

Prof. Dr. Iuliu Moldovanu, președintele Astrei, înfățișează rolul nespus de mare pe care l-a avut țărâtimea română pentru păstrarea celor mai înalte sentimente în vâltoarea stăpânirii maghiare, aducând mulțumirea celor ce azi conduc destinele țării spre binele tuturor.

Stud. medicinist Boșia, în numele studenților refugiați, salută ceasul desrobirii și revederea locurilor dragi de unde au plecat, încheind cu un apel către cei în drept, ca în noua operă de refacere a țării să se țină seamă de tineretul nostru care cu o conducere bună poate face multe.

Stud. Oct. Bulbuc, în numele studențimii ardelenene, exprimă mulțumirea tuturor studenților de a se întoarce în orașul de reședință al universității.

Manifestația se încheie cu vorbirea dlui Dr. I. Hațieganu, care înfățișează suferințele românilor din Ardealul de Nord din ultimii 4 ani. Exprimă mulțumire Comandantului sovietic dela Cluj. Înfierează gestul Rectorului și al senatului universitar maghiar, care au rămas la Cluj și care au pretins ca să se continue studiile într'o colaborare româno-maghiară, Profesorii unguri neștiind să vorbească franțuzește, au cerut ca pertractările între dl Rector Dr. I. Hațieganu și ei să aibă loc în limba maghiară, la care a primit răspunsul: „Nu cunoșc limba maghiară”.

Toate cuvântările au stârnit mii de aplauze și ovațiuni pentru Regele Mihai I, Armata Română, Armata Sovietică și Poporul Român.

Gaudeamus igitur! și Deșteaptă-te Române! au vestit tuturor că Clujul e al nostru pentru totdeauna.

EUGEN MUNTEAN

Răspândiți cu drag

Telegraful Român
Organul lui Șaguna din 1853

Ardealul este al nostru pentru totdeauna¹⁾

Inimile românești trăesc iarăși zile de istorică și suprafirească bucurie. După 4 ani de durere și de protest necurmat, Ardealul cel una și nedespărțit își șterge lacrimile și îmbracă din nou haină de sărbătoare. Țărușii unui hotar nefiresc și barbar au fost scoși din trupul lui. Clujul, Oradea-Mare, Târgul-Murăș, Reghin, Bistrița, Huedin, acești luceferi din bolta Ardealului, după ce-au stat stinși patru ani, s'au aprins din nou de lumina tricolorului, s'au înviorat iarăși de căldura graiului românesc descătușat. Pasul ostașului român răsună în cadența vitejei strămoșești pe străzile lor, trezindu-le la viața întreruptă acum 4 ani. Satele Năsăudului și ale Maramureșului își primesc iarăși feciorii alungați din fața urgiei maghiare și horele pornesc din nou în cântecul și chiotul după care tânjeau văile și dealurile cu obraz românesc.

Marea liturghie a învierii românești își ia din nou începutul în toate altarele Transilvaniei, săvârșită de preoți prizonieri, cu participarea întregului sobor românesc. Protopopul Munteanu înalță în altarul din Huedin cântec de slavă lui Dumnezeu și toți martirii sunt de față la praznicul biruinții, veselindu-se că sângele lor temeluieste zidirea reîntregită a României-mari.

Frați Români,

Orice lucru se definitivează și se întărește pe veci printr-o repetare întreită. Un jurământ se întărește prin rostirea lui întreită, puterea duhului rău se alungă deplin de pe noul născut printr-o suflare întreită și se leagă de Hristos printr-o făgăduială întreită.

În baza acestei rânduiei și puteri tainice, Ardealul va fi al nostru pentru totdeauna pentru că de trei ori l-am smuls de sub puterea duhurilor întunecului prin sângele ostașilor români și de trei ori l-am scos la lumina libertății din iadul chinurilor ungurești.

Odată au împlinit această faptă ostașii lui Mihai Viteazul, a doua oară dorobanții Regelui Ferdinand I, iar a treia și pentru totdeauna Vânătorii de Munte ai Regelui Mihai I. A fost o orânduie de sus, cu sens de permanență, ca fapta fulgerată de mintea și brațul lui Mihai Viteazul să fie definitivată cu puterea repetării celei de-a treia oară de un nou Mihai. Isbăvirea Ardealului este și trebuie să fie deci definitivă și totală. Aceasta ne pune pe umeri răspunderea istorică de-a șterge orice urmă a stăpânirii ungurești din cuprinsul Ardealului și tot ce-ar putea deveni într'un viitor cât de depărtat o posibilitate de resuscitare a ei.

România n'a primit niciodată Ardealul ca pe-o pomană, prin

¹⁾ Cuvântare rostită de Prof. D. Stăniloae la marea manifestație dela Universitatea ardeleană, dată în 15 Oct. 1944 la Sibiu.

milogeli nedemne, prin mincinoase pledoarii propagandistice și prin aranjamente între călăii libertății popoarelor. Prin asemenea metode ieftine se capătă totdeauna numai lucruri străine și cari rămân străine. Orice lucru care îți aparține cu ființă și care se leagă de tine prin toată ființa trebuie câștigat și prin contribuția voluntară de sudoare multă și de sânge îmbelșugat. Numai sângele încheagă mădulele unui trup unitar și viu.

De aceea gândul nostru trebuie să se îndrepte cu recunoștință către martirii și eroii cari și-au dat sângele lor pentru închegarea Ardealului în trupul general românesc. Binecuvântată fie amintirea și veșnică răsplată cerească a celor ce au spulberat cu jertfa lor rușinea veacului al 20-lea care este diktatul dela Viena.

Cu recunoștință vom pomeni deapururi și ajutorul glorioasei armate sovietice care și-a înfrățit sângele eroilor săi cu sângele eroilor români pe meleagurile Ardealului, pentru pecetluirea unei neslăbite prietenii.

Trăiască M. Sa Regele Mihai I, demnul urmaș al lui Ferdinand I întregitorul!

Trăiască viteaza armată română!

Trăiască nebiruita armată sovietică!

Trăiască România liberă și pe veci reîntregită!

Riga a căzut

Moscova 16 — Trupele sovietice, de sub comanda Mareșalului Goromov și a generalului Bagration, au ocupat orașul Riga, capitala Letoniei și important port la Marea Baltică.

Mai spre Sud, trupele generalului Cerniakovski strâng cleștele în jurul orașului-port Memel și asaltează Tilsit, în Prusia Orientală.

Rommel a murit

Londra 16 — Feldmareșalul Erwin Rommel, fost comandant suprem al unui grup de armate care luptau în Normandia, a încetat din viață. De câteva luni, el se afla în spital, fiind rănit la cap, pe front, în urma unui bombardament aliat.

Hitler îl socotea cel mai destoinic ofițer general al armatei germane. Legenda lui a crescut în Africa de Nord, unde comanda Corpul expediționar german. De acolo, a fost scos de generalul Harold Alexander și de Feldmareșalul Montgomery, cu care s'a întâlnit pentru un ultim duel pe frontul din Normandia.

Mareșalului Rommel i se fac funeralii naționale.

Epurație în Germania

Zúrick 16 — Se află aici că din ordinul lui Hitler, Heinrich Himmler va proceda la o „verificare” a corpului ofițeresc german.

Bibliografie

Preot Vasile Coman: *Religie și Caracter, Contribuțiuni la cunoașterea și predarea religiei în epoca adolescenței*. Brașov, 1944, pg. 128, Lei 250.

Părintele Vasile Coman din Brașov-cetate este un preot care se înalță spre idealul preotului cerut de timpurile noastre. E un preot viu, care trece prin sufletul său ce vibrează de toate problemele contemporane ale umanității, învățăturile mângâietoare și ziditoare ale creștinismului și le topește într-o propovăduire care gâlgăie de convingere, de simțire ce trece dela sufletul său la sufletul auzitorilor. Predicile P. C. Sale din biserica Sf. Adormiri din centrul Brașovului sunt ascultate cu sete de o mulțime de credincioși, între cari nu puțini sunt cei intelectuali. Felul deschiș, direct, nesilit și cald de-a se apropia de suflete, îl fac și un păstor duhovnicesc iubit și dorit în casele enoriașilor.

Dar părintele Vasile Coman a fost, înainte de-a deveni paroh, și un catihet distins al liceului A. Șaguna din Brașov. Experiențele de propovăduitor al religiei în școală i-au ajutat să ne dea această carte, în care a adunat o mulțime de observații juste și pătrunzătoare despre sufletul adolescentului și despre metoda cea mai fericită de a-l face să asimileze cu dragoste învățăturile creștine.

Ca și sufletul P. C. Sale, așa și cartea aceasta e o lucrare vie, care te captivează prin agerimea, prin căldura, prin justetea punctelor ei de vedere. Multe din cărțile noastre de catihetică păcătuiesc, ca și multe din lecțiile de religie, fie prin rigiditatea lor, fie prin naivitatea cu care sunt scrise. Ele sau fac prea mult doctrinarism de specialitate pedagogică, sau sunt lipsite de o vedere mai largă, întrucât nu folosesc și lucrări neteologice din psihologie și pedagogie, ci rămân încuiate în unilateralitatea unor vechi clișee teologice.

Cartea Părintelui Coman este însă o carte vie, scrisă în vocabular sprinten, contemporan, pe baza unei bogate și variate literaturi care se ocupă cu sufletul adolescenței.

Ea poate fi citită cu folos și fără plictiseală de oricine. Indrumările despre felul cum trebuie predată cu mai mult succes orice materie din religie în liceu, sunt cât se poate de interesante și de convingătoare.

În general însă problema tineretului este atât de importantă azi, după atâtea eșecuri și atâtea nenorociri naționale, venite din pricina îndrumării lui greșite, încât o carte care se ocupă cu problema educației lui, cu competența Păr. Coman, formează o contribuție cât se poate de prețioasă.

D. STĂNILOAE

Învățătura zilei

Cuvânt urit să nu iasă din gura voastră, ci numai de cel bun, spre zidire unde este trebuință, ca să aducă har celor ce ascultă

Efesenii 4, 29.

CALENDAR CREȘTIN

Biserica ortodoxă prăznuiește:

Marți, 17 Oct. — Pr. Osie

Mercuri 18 Oct. — Ap. și Ev. Luca

ȘTEFAN RUSU

Pe protopopul Tg.-Mureș l-am cunoscut și avut între noi timp de patru ani. Acum, la adânci bătrânețe, după o neobosită muncă de cincizeci de ani în slujba Bisericii și a Neamului — a căror încununare o constituie fără îndoială marea catedrală ortodoxă din inima Tg.-Mureș, — a fost silit să ia drumul pribegiei și să vină la Brașov.

De câte ori îl întâlneam, la slujbă ori în drum, îl întrebam: „Pe când, Părinte”?... Ochii săi vioi se aprindeau, inima-i se umplea de o mare nădejde și cu un glas de profet ne răspundea: „Cât de curând. Prea mult am muncit, prea mult e al nostru acolo, ca să putem muri în altă parte”.

Acum fața sa este plină de lumină și din ochi i se desprind lacrimi de bucurie, căci Tg. Mureș e iarăși liber, iarăși și pentru totdeauna al nostru.

Înainte de despărțire ne-a făcut marea bucurie, împărțându-ne din cartea vieții Sf. Sale, care merită să vadă lumina tiparului, ca să se cunoască cât bine au adus preoții Neamului românesc și câtă mucenicie au îndurat pentru marea lor iubire de lege și neam.

Înfăptuirile mari românești de pe valea Mureșului mijlociu îl au inițiator, ctitor ori binecuvântător.

Nelipsită i-a fost viața de lanțuri, amenințări, batjocuri și temniță, pentru că era „preot valah”.

La 9 Sept. 1916 a fost prins și deținut, fără să i se dea cuvânt de apărare. Apoi purtat prin mai multe sate, legat, în văzul poporului; culcat în pivniță 5 zile și apoi dus la închisoarea din Sopron, unde a fost ținut doi ani, din Septembrie 1916 până în August 1918.

Sol vestitor al „unirii fără condiții cu Patria Mamă” la 1 Dec. 1918 în Alba-Iulia, părintele Ștefan Rusu este și azi printre noi mărturia unei credințe biruitoare.

PR. V. COMAN

Vitrina cărții

„Transilvania”

Revistă lunară sibiană de cultură, — îngrijită cu trudă și talent de un comitet de redacție având ca redactor-secretar pe dl Ion Breazu, — a apărut în număr dublu, 8 și 9, din 1944.

Cuprinsul acestui număr, cu articole, cronici și însemnări, datorite unor condee competente în ale scrisului românesc contemporan, este tot așa de remarcabil ca și în numerele precedente ale revistei noastre sibiane, — o publicație culturală care trebuie citită și sprijinită în cercuri intelectuale cât mai largi, cel puțin ardelenesti.

Cărți pentru popor

„Fundatia Regele Mihai I”, cunoscută ca mare editură în toată țara, va tipări ediții populare din scriitorii clasici români. Cărțile se vor da la lumină cu deosebită îngrijire și se vor vinde cu prețuri moderate. Direcția instituției editoare face astfel un lucru foarte lăudabil, acomodându-se orientării actuale.

Situația haotică A UNGARIEI

După o serie întreagă de știri care au circulat zilele trecute în legătură cu „capitularea” Ungariei, avem — în sfârșit — câteva știri precise, din care rezultă că haosul s'a instaurat la Budapesta. Iată-le!

Duminecă 15 i. c., către orele 15, Radio Budapesta a dat citirea textului proclamației către popor a Regentului Nicolae Horthy, în care șeful statului maghiar anunță că a cerut un armistițiu Națiunilor Unite.

Îndată după aceea, Regentul Horthy a dat ordin armatei maghiare să înceteze imediat ostilitățile împotriva trupelor sovietice și române.

Ce s'a întâmplat apoi, e ușor de dedus din întâmplările următoare:

Generalul Vöröss, șeful Marelui Stat Major maghiar, a dat și el un ordin de zi către armată, în care arăta că ordinul Regentului Horthy nu trebuie interpretat în sensul că ostilitățile au să înceteze imediat, ci abia după ce armistițiul cerut Națiunilor Unite va fi acordat Ungariei. Prin urmare, poruncește Generalul Vöröss, lupta va continua.

În seara aceleiași zile, Radio Budapesta a dat citirea proclamației noului șef al guvernului maghiar, Szálassy Ferencz, șeful partidului hungarist (național socialist), care înfierând „trădarea” lui Horthy anunță continuarea luptei până la... ruina totală.

Alte posturi de radio, anunță că Regentul Horthy ar fi trimis un emisar la Moscova, cu cererea de armistițiu adresată dlor Stalin și Churchill.

La Budapesta a fost proclamată starea de asediu. Evacuarea capitalei Ungariei a început.

Ambasadorul german în Ungaria și personalul consular au părăsit Budapesta.

Parastas pentru Alexandrina Gr. Cantacuzino

Sibiu 15. — Azi dimineață, după sf. Liturghie, s'a săvârșit în Catedrala metropolitană un parastas pentru odihna sufletului principesei Alexandrina Gr. Cantacuzino, fostă președintă generală a Societății ortodoxe naționale a femeilor române.

Parastasul a fost oficiat de către I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului și P. Sf. Episcop Nicolae Colan al Clujului, înconjuși de un sobor de preoți și diaconi, în prezența P. Sf. Episcop Vasile al Maramurășului.

Au asistat doamnele din comitetul filialei Sibiu a Societății ortodoxe naționale a femeilor române și numeroși intelectuali și popor.

În ajutorul desrobiților frați

Odată cu desrobirea Ardealului de Nord, de sub stăpânirea cutropitorilor, guvernul a fost invitat, de dl ministru Dr. Romul Pop, spre a lua măsuri pentru aprovizionarea locuitorilor din regiunea eliberată, cu atât mai ales cu cât trupele ungurești și nemțești, în retragerea lor, jăfuesc satele și orașele noastre de toate depozitele alimentare. Pentru Ardealul de Nord, cu un număr de 2.119.000 de suflete, s'a cerut trimiterea neîntârziată a unui număr corepunzător de: vagoane cu porumb, grâu, zahăr, ulei, săpun și petrol, — repartizate pe județele: Cluj, Sătmăre, Bihor, Sălaj, Mureș, Odorhei, Treiscaune, Ciuc, Someș, Năsăud și Maramurăș.

Inceputuri de restaurare în București

Un călător, înapoiat din capitala țării, a rămas plăcut surprins văzând cum Bucureștii de astăzi fac tot posibilul pentru a șterge cât mai curând urmele cumplite ale bombardamentelor. Cel ce sosește la Gara de Nord, se convinge îndată că râvna și munca bucureștienilor face să dispară jalnicele urme lăsate de ploaia bombelor aeriene. Firește că, în deosebi pustiirile bombardamentului din urmă, sânt atât de îngrozitoare încât se mai cere multă vreme și sudoare spre a le birui. Totuși magazine, restaurante sânt deschise cu marfa lor relativ nu puțină — dar „cam” scumpă, cum s'ar zice, pentru un provincial. — Bucureștenii îngrijesc și de refacerea Teatrului Național. Se vor da anume șapte reprezentații extraordinare, al căror venit va fi menit reclădirii acestui așezământ, distrus de bombe germane. Direcția Teatrului va face ca reprezentațiile amintite să fie deplin reușite.

Orașul Niș a căzut

Sofia 16 — Trupele Mareșalului Tito în cooperare cu trupe bulgare au ocupat orașul Niș.

SITUAȚIA FRONTURILOR

Marele Stat Major al Armatei Române a dat următorul comunicat asupra operațiunilor desfășurate în 15 Octombrie:

În Transilvania de nord, trupele române în legătură cu trupele sovietice urmăresc zi și noapte inamicul care se retrage. Orașul Dej a fost depășit. Ele au ajuns la poalele munților Mezeș.

În Ungaria, forțe sovietice și trupe române se află în lupte la Vest de Tisa.

Între localitățile ocupate se află Unguraș, Hida, Gârboș, Glod situate toate în apropiere Zălaului și Jiboului între ele se află și satul Trăsnea cunoscut prin atrocitățile maghiare!

Pe valea Someșului mare, după ocuparea Dejului, frontul se află la Nord de Beclean, de Năsăud și Ilva-mică.

Frontul din Balcani

Luptele continuă cu febrilitate în centrul Belgradului, fiind cucerită piața principală.

Cele mai grele lupte se dau la Niș, care a fost încercuit. A fost cucerit orașul Crucevo la 50 km de Niș.

Frontul de Răsărit

În Transilvania a fost ocupat orașul Dej. Înaintarea continuă cu 40 km pe zi.

Frontul din Apus

Londra 16. — Înaintarea pe Meusa a prosperat.

O încercare germană de a salva orașul Aachen n'a izbutit.

Orașele Duisburg și Köln au fost cu totul nimicite. Peste 4000 bombardiere au lausat întâia oară 4500 tone bombe, iar a doua oară 5000 tone bombe.

Orașul Sorth a fost atacat cu bombe de 6000 kgr. Nici un avion aliat n'a fost pierdut.

Asupra orașului Köln au fost aruncate în 24 ore mai multe tone de bombe decât au fost aruncate asupra Londrei dela începutul războiului.

Știri politice interne

— Blocul democratic a fost denunțat. Dnii miniștri de Stat Lucrețiu Pătrășcanu (comunist) și Const. Titel Petrescu (social-democrat), au ieșit din guvern.

— Dl General de Divizie Potopeanu Gh., ministrul Economiei naționale și al Finanțelor, a demisionat.

După eliberarea Clujului

— Telegrama trimisă de dl Iuliu Maniu —

Din prilejul eliberării capitalei Transilvaniei, dl Ministru de Stat Iuliu Maniu, președintele partidului național-țărănesc, a adresat telegrama omagiale Mareșalului URSS Iosif Visarionovici Stalin, Președintelui USA Franklin Delano Roosevelt, primului ministru britanic Winston Churchill, și comandantului suprem al celui de al II-lea front ucrainian Rodion Yacovlevici Malinovski, Mareșal al URSS.

Pedeapsa cu moarte

La ministerul de justiție, o comisiune de juriști studiază o lege pentru abrogarea pedepsei cu moarte, — pedeapsă care este împotriva constituției.

Înaltul comisariat la Cluj

Capii autorităților clujene românești, prefectul, subprefectul și primarul au plecat la Cluj. Înaltul comisar, dl Ionel Pop, împreună cu personalul administrativ al comisariatului, urmează să plece astăzi Luni. Cu acest paș noul așezământ va intra în funcțiune.

Întru amintirea generalului Grigorie Bălan

Ziarul din București „Ardealul” înțelegând jertfa marelui patriot, a generalului Grigore Bălan, primul general căzut în lupta pentru desrobirea Ardealului, a luat inițiativa ridicării unui monument în amintirea eroului general român.

Bustul său va fi așezat, în fața primăriei din orașul Bistrița, pe soclul, unde timp de 4 ani fluturase drapelul unguresc...

Ultimul număr

«Renașterea», organul național bisericesc al Episcopiei Clujului, Vadului și Feleacului, vestește în Nrul său dela 8 Oct. 1944, că acest număr este ultimul ce mai apare în orașul Alba-Iulia unde se refugiase. «Renașterea» revine la centrul eparhiei greu încercate, la Clujul în veci românesc.

Ultima oră

Năsăudul a fost ocupat

București 16 — Biroul sovietic de informațiuni anunță că în ziua de 14 Oct. trupele ruso-române au ocupat orașele DEJ, NĂSĂUD și alte 50 localități, printre cari Reteag, Ocna Dejului, Jimborul Mare, Rebra, Salva etc.